

Uzasadnienie

W maju 2020 r. Komisja Europejska wystosowała uzasadnioną opinię skierowaną do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w związku z uchybieniem zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 3, 4, 5, 10, 15 oraz sekcji A, B i D załącznika I do dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. UE L 135 z 30.05.1991, str. 40, z późn. zm.), zwana dalej „dyrektywą 91/271/EWG”.

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233), zwanej dalej „ustawą – Prawo wodne” regulująca m.in. kwestie gospodarki ściekowej, obowiązuje, co do zasady, już od 1 stycznia 2018 r. W związku z ww. uzasadnioną opinią konieczne jest wprowadzenie zmiany ww. ustawy, celem eliminacji lub ograniczenia problemów interpretacyjnych i praktycznych związanych ze skutecznym wdrażaniem dyrektywy 91/271/EWG, i tym samym zamknięcie postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego oraz uniknięcie ewentualnych kar w przypadku skierowania przez Komisję Europejską sprawy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Mając na uwadze, iż toczące się przeciwko Polsce postępowanie formalne obejmuje zagadnienia regulowane przepisami ustawy, brak jest alternatywnych środków umożliwiających osiągnięcie ww. celu.

Projektowane zmiany mają przede wszystkim na celu:

- 1) realizację kamienia milowego odnoszącego się do monitorowania i kontroli indywidualnych systemów oczyszczania ścieków ujętego w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności, w ramach reformy B3.1. *„Wsparcie zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej na terenach wiejskich”* zawartego w celu B3. *„Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie degradacji środowiska”*;
- 2) dostosowanie obowiązujących przepisów w celu spełnienia przez Polskę w pełni wymagań dyrektywy Rady 91/271/EWG;
- 3) doprecyzowanie procedur związanych z wyznaczaniem, zmianą lub likwidacją aglomeracji;
- 4) usprawnienie procedur związanych z krajowym programem oczyszczania ścieków komunalnych, w szczególności procedur sprawozdawczych, doprecyzowania zakresu sprawozdawczego;
- 5) zmiany w zakresie zgód wodnoprawnych w zakresie działań wymagających uzyskania zgody wodnoprawnej;
- 6) zapewnienie odpowiedniej jakości oczyszczania ścieków odprowadzanych taborem asenizacyjnym ze zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, w zależności od wielkości aglomeracji z której pochodzą;
- 7) wykonanie wniosku Najwyższej Izby Kontroli skierowanego do Prezesa Rady Ministrów przedstawionego w ramach kontroli pn. *„Przestrzeganie zasady zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu zasobami wodnymi w gminach turystycznych”*, wniosku Najwyższej Izby Kontroli skierowanego do Ministra Infrastruktury przedstawionego w ramach kontroli pn. *„Realizacja zadań dotyczących odbioru nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych przez wybrane gminy województwa opolskiego”*, a także wniosków Najwyższej Izby Kontroli z kontroli pn. *„Wykonywanie przez gminy woj. lubuskiego zadań w zakresie nadzoru nad funkcjonowaniem zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków”*;
- 8) ustanowienie administracyjnych kar pieniężnych za naruszenie zobowiązań aglomeracji w zakresie ich dostosowania do wymogów dyrektywy 91/271/EWG;
- 9) uszczegółowienia i doprecyzowanie obowiązków gmin, w szczególności ewidencyjnych sprawozdawczych w zakresie gospodarowania nieczystościami ciekłymi i osadami ściekowymi;
- 10) wyodrębnienie osadów ściekowych w zakresie realizowanych przez gminy i przedsiębiorców obowiązków dotyczących utrzymania czystości i porządku w gminach, w szczególności w odniesieniu do obowiązków sprawozdawczych;

- 11) doprecyzowanie i wyodrębnienie kwestii dotyczących osadów ściekowych, opróżniania osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu osadów ściekowych z przydomowych oczyszczalni ścieków, w zakresie obowiązków związanych z utrzymaniem czystości i porządku odnoszących się do właścicieli nieruchomości, gmin i przedsiębiorców prowadzących swoją działalność w tym zakresie;
- 12) doprecyzowanie zakresu i procedury przyjmowania wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych.

Ponadto w dniu 30 października 2020 r. Komisja Europejska wystosowała wobec Rzeczypospolitej Polskiej zarzuty formalne w związku z nieprawidłową transpozycją części przepisów dyrektywy 2006/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lutego 2006 r. dotyczącej zarządzania jakością wody w kąpielisku i uchylającą dyrektywę 76/160/EWG (Dz. Urz. UE L 64 z 04.03.2006, str. 37, z późn. zm.), zwanej dalej „dyrektywą 2006/7/WE”, wskazujące m.in. na nieprawidłową transpozycję przepisów art. 3 ust. 4 tej dyrektywy, który stanowi, że „Harmonogram kontroli każdego kąpieliska ustalany jest przed rozpoczęciem danego sezonu kąpielowego po wejściu w życie niniejszej dyrektywy. Kontrola ma miejsce nie później niż cztery dni po terminie określonym w harmonogramie kontroli.”. Komisja Europejska wskazała w tym zakresie, że istotne jest przywrócenie regulacji obowiązującej wcześniej w porządku prawnym. W związku z powyższym niniejszy projekt ustawy przewidujący także zmiany w art. 344 ust. 5 pkt 3 ustawy – Prawo wodne, zapewnia też usunięcie naruszenia dyrektywy 2006/7/WE, we wskazanym zakresie.

Zmiany przewidziane w ustawie – Prawo wodne mają na celu także **usprawnienie procesu tworzenia miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli**. (zmiany w art. 39, art. 40 ust. 2 pkt 1, ust. 3 pkt 1 i ust. 5, art. 40a, art. 240 ust. 3 pkt 2, art. 261 ust. 4a, art. 424b), wprowadzając w tym zakresie usprawnienia procedury tworzenia takich miejsc. Zmiany w tym zakresie polegają m.in. na:

- 1) połączeniu procedury wydawania zgody przez właściwy organ gminy z procedurą dokonywania zgłoszenia wodnoprawnego – przez składanie w tym zakresie jednego wniosku do jednego organu;
- 2) zmianie formy zgody z uchwały rady gminy na milczące załatwienie sprawy albo sprzeciw wójta, burmistrza lub prezydenta miasta – co przyspieszy procedurę wydawania takiej zgody;
- 3) zastosowaniu do zgody gminy instytucji milczącego załatwienia sprawy;
- 4) skróceniu czasu na dokonywanie zgłoszeń wodnoprawnych (z 30 na 21);
- 5) zmniejszeniu elementów zgłoszenia i jego załączników – przez rezygnację m.in. z załączania wypisów i wyrysów z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (w tym zakresie odpowiednimi danymi będzie dysponował wójt, burmistrz lub prezydent miast - który będzie mógł zweryfikować zgodność danego zamierzenia z obowiązującym na terenie gminy zagospodarowaniem przestrzennym).

Należy jednocześnie podkreślić, że przedmiotowe zmiany **nie mają na celu zachęcać do tworzenia nowych miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli** gdyż w tym zakresie nie przewiduje się zmian w postaci zachęt lub zwolnień z opłat ponoszonych z tego tytułu. Przewiduje się nawet w projekcie ustawy doprecyzowanie przepisów określających:

- 1) przesłanki odmowy utworzenia takich miejsc (w tym przez przykładowe wskazanie ograniczeń tworzenia takich miejsc w przypadku gdy zasadne jest utworzenie kąpieliska);
- 2) długości okresu na jaki można utworzyć takie miejsca (30 kolejnych dni a nie wybranych);

– co ma doprowadzić do ograniczenia tworzenia miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii niezgodnie z ich przeznaczeniem (zamiast kąpielisk), a także w sytuacjach gdy wystąpią inne istotne przesłanki, w tym środowiskowe, które uzasadniają rezygnację z utworzenia takich miejsc.

W związku z powyższym wprowadzone w tym zakresie regulacje są zgodne z przepisami dyrektywy 2006/7/WE, ograniczającej liczbę tworzonych miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii tylko do przypadków gdy jest to uzasadnione. **Niniejsza ustawa upraszcza tylko procedury tworzenia miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii, usprawniając działania organów administracji publicznej, przy zachowaniu wszystkich dotychczasowych warunków (dotyczący m.in. wymogów sanitarnych, środowiskowych) prawnych dotyczących utworzenia takich miejsc.**

Jednocześnie należy wskazać, że dokonano także analizy w zakresie wysokości opłat ponoszonych w przypadku tworzenia miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii z tytułu opłaty za użytkowanie gruntów pokrytych wodami. Bardzo niskie stawki opłat przewidziane w tym zakresie wynoszące 0,01 zł za 1m² gruntu pokrytego wodami i nie występowanie w tym zakresie problemów z uiszczaniem opłat za utworzenie całych kąpielisk w wysokości około do kilku złotych rocznie uzasadnia pozostawienie obecnych rozwiązań w tym zakresie bez zmian.

Projekt ustawy zakłada także wyeliminowanie wątpliwości w zakresie formy przyznawanych dotacji Wodom Polskim z budżetu państwa i wprowadzenie możliwości przyznawania dotacji podmiotowych zamiast wyłącznie dotacji celowych. Przedmiotowa zmiana ma zapewnić dostosowanie formy przyznawanych dotacji do wymogów prawnych.

Projekt ustawy przewiduje także realizację wniosków Najwyższej Izby Kontroli z kontroli:

1) „Przestrzeganie zasady zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu zasobami wodnymi w gminach turystycznych”, dokument z 27 września 2019 r., znak: LKR.430.004.2018, skierowanego do Prezesa Rady Ministrów;

2) „Realizacja zadań dotyczących odbioru nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych przez wybrane gminy województwa opolskiego”, dokument z 25 listopada 2021 r., znak: LOP.430.002.2021, skierowanego do Ministra Infrastruktury;

3) „Wykonywanie przez gminy woj. lubuskiego zadań w zakresie nadzoru nad funkcjonowaniem zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków”, dokument z 8 maja 2017 r., znak: LZG.410.005.2016;

4) „Zbieranie i oczyszczanie ścieków komunalnych”, nr kontroli P/20/046.

We wniosku z pierwszej z ww. kontroli wskazano na konieczność zmian przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, polegających na wprowadzeniu przepisów dotyczących administracyjnych kar pieniężnych dla gmin, które nie wykonują obowiązków prowadzenia kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe oraz przydomowych oczyszczalni ścieków (zmiany w art. 9z ust. 7).

We wniosku z drugiej z ww. kontroli wskazano na konieczność wprowadzenia w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach przepisów umożliwiających cofnięcie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych w sytuacji zaniechania przekazania wymaganego sprawozdania przez pomioty prowadzące działalność w tym zakresie (zmiana w art. 9 ust. 2).

We wniosku z trzeciej z ww. kontroli wskazano na konieczność korzystania przez gminy z przewidzianych w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu porządku i czystości w gminach, instrumentów zapobiegających nieprawidłowemu pozbywaniu się przez mieszkańców nieczystości ciekłych, jak też dyscyplinujących do postępowania zgodnego z obowiązującym porządkiem prawnym, tj. stosowaniu, wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów o opróżnianie zbiorników bezodpływowych, mechanizmu tzw. wykonania zastępczego.

W celu realizacji tego wniosku przewiduje się wzmocnienie narzędzi prawnych dla gminy poprzez wprowadzenie przepisów karnych za utrudnianie lub udaremnianie przeprowadzenia kontroli, o której mowa w art. 6 ust. 5a, obejmującej m.in. kontrolę dowodów uiszczania opłat za usługi w zakresie pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości m.in. nieczystości ciekłych.

We wniosku z czwartej z ww. kontroli wskazano na konieczność podjęcia skutecznych działań w celu wdrożenia, bez zbędnej zwłoki, wymagań dotyczących odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych określonych w dyrektywie 91/271/EWG poprzez zapewnienie wszystkim gminom, realizującym inwestycje w prawidłowo wyznaczonych aglomeracjach, optymalnych warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych, umożliwiających wykonanie wszystkich zadań zaplanowanych w KPOŚK.

W celu realizacji tego wniosku projekt ustawy przewiduje wzmocnienie obowiązujących instrumentów prawnych w celu spełnienia przez Polskę w pełni wymagań dyrektywy Rady 91/271/EWG, przez

- 1) doprecyzowanie procedury zmiany i likwidacji aglomeracji,
- 2) jednoznaczne wskazanie, że tereny o równoważnej liczbie mieszkańców wynoszącej 2 000 RLM lub więcej, powinny znaleźć się granicach aglomeracji,
- 3) doprecyzowanie, że KPOŚK obejmuje aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców wynoszącej 2 000 RLM lub więcej, oraz inwestycje dotyczące rozbudowy urządzeń kanalizacyjnych.

Poniżej przedstawiono szczegółowe wyjaśnienie do poszczególnych przepisów przewidzianych w projekcie ustawy:

Art. 1 projektu ustawy

– zmiany przewidziane w ustawie – Prawo wodne

Art. 39 ustawy – Prawo wodne

Projekt przewiduje zastąpienie uchwały rady gminy wyrażającej zgodę na utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli, "milczącą zgodą" wójta, burmistrza, prezydenta miasta. Zastosowano rozwiązanie polegające na zastosowaniu instytucji „milczącej zgody”, które stosowana jest także w wielu innych prostszych sprawach. Zgodnie z projektowanym art. 39 ust. 12 ustawy, w wypadku gdy wójt, burmistrz, prezydent miasta nie wyrazi, w drodze decyzji administracyjnej, sprzeciwu w terminie 30 dni od dnia doręczenia kompletnego zgłoszenia zamiaru utworzenia miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli, jest to równoznaczne z możliwością utworzenia takiego miejsca (obecnie składany jest wniosek o wyrażenie zgody na utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli). Jednocześnie, zgodnie z art. 39 ust. 14 wójt, burmistrz, prezydent miasta będzie mógł, przed upływem terminu na wniesienie sprzeciwu, zawiadomić organizatora miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli o przyjęciu zgłoszenia. W takim przypadku skutek

polegający na możliwości utworzenia takiego miejsca będzie następował od dnia doręczenia zawiadomienia. Wprowadzenie przedmiotowej procedury znacznie uprości tworzenie miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii - gdyż możliwość utworzenia takich miejsc nie będzie wymagała decyzji administracyjnej a faktycznie będzie związana tylko z upływem czasu na rozpatrzenie sprawy przez właściwy organ monokratyczny.

Przewiduje się także doprecyzowanie przepisów w zakresie wskazania, że utworzenie miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii dotyczy 30 kolejnych dni, co pozwoli usunąć wątpliwości interpretacyjne dotyczące zakresu udzielonej w tym zakresie zgody (w zakresie ewentualnej możliwości jej wykorzystania przez 30 wybranych dni).

Jak wskazuje praktyka podjęcie uchwały dotyczącej wyrażenia zgody na organizację miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii przez radę gminy jest jednym z najdłuższych trwających etapów procesu organizacji miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii. Wynika to z faktu, że posiedzenia rady gminy odbywają się z różną regularnością (w szczególności w okresie wakacyjnym), zdarza się, że rada gminy nie spotyka się w terminie, który umożliwi organizację miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii w założonym okresie. Ponadto, likwidacja obowiązku uzyskania zgody rady gminy nie wpłynie negatywnie na bezpieczeństwo kąpiących się, ponieważ organizator miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii w dalszym ciągu będzie obowiązany do wykonania badań wody, a w trakcie kąpielii niezbędna będzie obecność ratowników wodnych (ich liczbę określają przepisy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 stycznia 2012 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego (Dz. U. poz. 108)). Podejmowanie dotychczas uchwał przez organ kolegialny, jakim jest rada gminy, jest procesem bardziej długotrwałym niż wyrażanie zgody przez reprezentanta gminy - wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, dlatego w tym zakresie w celu usprawnienia obecnej procedury, przewiduje się wprowadzenie zmian.

W zakresie tworzenia miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii wprowadzono także zmiany nie tylko polegające jak wyżej wskazano na zastąpieniu wniosku zgłoszeniem, ale wprowadzono także zmiany dotyczące informacji zamieszczanych w zgłoszeniu oraz dokumentów do niego dołączanych. Zrezygnowano z podawania w zgłoszeniu terminów poboru próbek wody. Organizator miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii jest obowiązany do zbadania wody (vide art. 42 ustawy) przynajmniej dwa razy, w ściśle określonych oknach czasowych (raz nie wcześniej niż 10 dni przed otwarciem i raz w trakcie funkcjonowania miejsca). Konieczność ustalenia tych terminów w momencie składania zgłoszenia do gminy nic w tym zakresie nie zmienia, a ustalenie terminu poboru próbek wody z takim wyprzedzeniem wymaga dodatkowych ustaleń z powiatowym inspektorem sanitarnym. Często inspektoraty nie są w stanie ustalić tych terminów z takim wyprzedzeniem ze względu na organizację ich pracy. W takiej sytuacji organizator miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii nie może wiarygodnie określić, w jakich dokładnie terminach zostanie pobrana próbka.

Zrezygnowano z dołączania do zgłoszenia informacji o tym, czy w poprzednich latach było w tym miejscu tworzone miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii albo kąpielisko. Jest to związane z tym, że organizator miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii składający zgłoszenie często nie ma wiedzy na temat tego, czy w danym miejscu w poprzednich latach było organizowane miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii albo kąpielisko. Składającym zgłoszenie często jest organizator wypoczynku, który rokrocznie organizuje wyjazdy w różnych częściach Polski. W związku z tym, może nie mieć on wiedzy na ten temat. Natomiast wójt, burmistrz, prezydent miasta ma wiedzę na ten temat, ponieważ prowadzi ewidencję miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii (vide art. 40 ust. 1 ustawy).

Odstąpiono od zasięgnięcia przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta opinii właściciela wód w sprawie zgłoszenia zamiaru utworzenia miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii bowiem składając zgłoszenie należy dołączyć zgodę właściciela wód na utworzenie takiego miejsca (art. 39 ust. 6 ustawy).

W celu przyspieszenia i uproszczenia procedury uzyskiwania zgody na utworzenie miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii i dokonywania w tym zakresie zgłoszeń wodnoprawnych wprowadzono zasadę tzw. jedno okienko, tj. obsługę całego procesu przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, a także łącząc, w miarę możliwości te dwie procedury. Zamiast składania dwóch wniosków organizator miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii będzie występował do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, który będzie przekazywał wniosek do właściwego organu w sprawach zgłoszeń wodnoprawnych. Wprowadzone w tym zakresie uproszczenia polegają na:

1) zastąpieniu konieczności składania dwóch wniosków (które w większości się pokrywają) przez jeden wniosek składany do jednego zamiast do dwóch organów (obecnie wniosek o zgłoszenie wodnoprawne trzeba zgłaszać do właściwego organu Wód Polskich lub do ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej);

2) zmniejszenie liczby dokumentów, które należałoby składać w ramach ww. dwóch procedur o rezygnację z wymogu zamieszczania:

a) odrębnej mapy sytuacyjno-wysokościową pobraną z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego z naniesionym schematem planowanych czynności, robót lub urządzeń wodnych i zasięgiem ich oddziaływania lub inną mapę opatrzoną przez organ Służby Geodezyjnej i Kartograficznej odpowiednią klauzulą urzędową (w tym zakresie mapy załączane na potrzeby zgody wydawanej przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta są wystarczające);

b) odpowiednich szkiców lub rysunków;

c) wypisów i wyrysów z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku - decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego albo decyzję o warunkach zabudowy, jeżeli są wymagane (w tym zakresie odpowiednimi danymi będzie dysponował wójt, burmistrz lub prezydent miast - który będzie mógł zweryfikować zgodność danego zamierzenia z obowiązującym na terenie gminy zagospodarowaniem przestrzennym);

- które to dokumenty obecnie są wymagane w celu dokonania zgłoszenia wodnoprawnego;

3) skrócenia czasu na dokonanie zgłoszenia wodnoprawnego z 30 do 21 dni;

4) rezygnacji z przedstawiania opinii wniosku przez Wody Polskie w sytuacji gdy dokonują analizy przedsięwzięcia na etapie dokonywania zgłoszenia wodnoprawnego.

Dodatkowo w celu harmonizacji procedury uzyskiwania milczącej zgody od wójta, burmistrza i prezydenta miasta, a także dokonywania zgłoszenia wodnoprawnego, wprowadzono następujące zmiany:

1) do wniosku składanego do wójta, burmistrza lub prezydenta miast przewidziano, że załącza się także poświadczenie wniesienia opłaty za dokonanie zgłoszenia wodnoprawnego a także zgodę właściciela sztucznego zbiornika wodnego, w przypadku gdy utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii miałyby nastąpić na terenie sztucznego zbiornika wodnego;

2) przewidziano wprowadzenie obowiązku informowania o braku sprzeciwu wobec zgłoszenia wodnoprawnego pomiędzy organami a także do organizatora kąpieliska (co ma zapewnić przyspieszenie procedur);

3) uregulowano kwestie relacji dwóch procedur, tj. umorzenia postępowania prowadzonego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta w przypadku wniesienia sprzeciwu w zakresie zgłoszenia wodnoprawnego;

4) jednoznacznie określono katalog przesłanek, których wystąpienie skutkuje wniesieniem sprzeciwu przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, w tym ujęcie przesłanki dotyczącej niezgodności z dokumentami planistycznymi;

5) wprowadzenia wyjątku w zakresie pierwszeństwa dokonywania zgłoszenia wodnoprawnego przed zawarciem umowy na użytkowanie gruntów pokrytych wodami.

Dodatkowo w celu zapewnienia jednoznaczności przepisów wskazano także przekładową przesłankę dokonania sprzeciwu przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta obrazującą sytuację gdy uzasadnione jest utworzenie kąpieliska zamiast miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli.

Art. 40 ust. 2, ust. 3 i ust. 5 ustawy – Prawo wodne

Zmiany wprowadzone w ewidencji miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli (art. 40 ust. 2 i 5 ustawy) mają charakter wynikowy. Skrócono także termin (z 14 do 7 dni) w jakim wójt, burmistrz lub prezydent miasta wpisuje miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli do ewidencji takich miejsc – zmiana art. 40 ust. 3 pkt 1 ustawy.

Art. 40a ustawy – Prawo wodne

W zakresie „milczącej zgody” do zgłoszenia zamiaru utworzenia miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli, w sprawach nieuregulowanych w projekcie, będą miały zastosowanie przepisy działu II rozdziału 8a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735), dotyczące m.in. ustalania daty z jaką uznaje się sprzeciw za wniesiony, czy możliwości wnioskowania o zaświadczenie, że sprzeciw nie został wniesiony.

Art. 86 ust. 1 ustawy – Prawo wodne

Propozycja zmiany ma na celu doprecyzowanie wielkości aglomeracji, które powinny być wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych. Wynika to bezpośrednio z art. 3 ust. 1 tiret trzecie dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.

Art. 87 ust. 1 ustawy – Prawo wodne

Przepis ma na celu doprecyzowanie wielkości aglomeracji, która wyznaczana jest aktem prawa miejscowego, co wynika ze zobowiązań art. 3 ust. 1 tiret trzecie dyrektywy Rady 91/271/EWG.

Art. 87 ust. 1a ustawy – Prawo wodne

Przepis ma na celu rozwiązanie problemu z brakiem możliwości ubiegania się o umorzenie pożyczek zaciągniętych przez samorządy na realizację zadań inwestycyjnych w aglomeracjach, w przypadku gdy w aglomeracji nastąpiło zmniejszenie równoważnej liczby mieszkańców poniżej 2000, a która z uwagi na realizację inwestycji w gospodarce ściekowej zobligowana jest do utrzymania trwałości projektu, co

wynika z umów o dofinansowanie zawieranych z podmiotami finansującymi, m.in. Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W związku z powyższym przewidziano wyjątkową możliwość funkcjonowania aglomeracji, której równoważna liczba mieszkańców (RLM) jest mniejsza niż 2000.

Art. 87 ust. 3 ustawy – Prawo wodne

Przepis ma na celu doprecyzowanie zakresu porozumienia we związku z koniecznością realizacji obowiązków, o których mowa w art. 89 i art. 96a.

Art. 87 ust. 5-7 ustawy – Prawo wodne

Przewiduje się jednoznaczne wskazanie organu weryfikującego spełnienie przez aglomeracji ubiegające się wyznaczenie w drodze aktu prawa miejscowego przesłanek z art. 87a, którym mają być Wody Polskie. Dodatkowo wskazuje się konsekwencje braku spełnienia przez aglomeracje wskazanych przesłanek – negatywne uzgodnienie, co skutkuje, brakiem możliwości ustanowienia aglomeracji w formie aktu prawa miejscowego (ust. 5 w art. 87).

Przedmiotowa zmiana (ust. 6 w art. 87) w sposób jednoznaczny ma przesądzić tryb dokonywania zmiany lub likwidacji aglomeracji – które to czynności powinny następować w taki sam sposób, w jaki ustanawia się aglomerację. Konieczność wprowadzenia przedmiotowego rozwiązania wynika z wątpliwości prawnych powstałych w związku ze stosowaniem tego przepisu.

Dzięki zaproponowanemu rozwiązaniu w ust. 7 w art. 87, organ uzgadniający projekty uchwał zmieniających obszary i granice aglomeracji bądź je likwidujących będzie dysponował dodatkowymi informacjami, kluczowymi ze względu na złożoność zagadnienia.

Art. 87a ustawy – Prawo wodne oraz art. 10 projektu ustawy

Przedmiotowy przepis ma na celu określenie warunków, jakie musi spełniać aglomeracja, aby była zgodna z wymaganiami dyrektywy Rady 91/271/EWG. Warunki obejmują:

- wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych (art. 3 dyrektywy 91/271/EWG);
- odpowiednią wydajność oczyszczalni (art. 10 dyrektywy 91/271/EWG);
- odpowiednie standardy oczyszczania ścieków przez oczyszczalnie (art. 4 oraz 5.2 dyrektywy 91/271/EWG).

Komisja Europejska wymaga także, aby nowotworzone aglomeracje były już w pełni zgodne z warunkami dyrektywy 91/271/EWG. W związku z tym w art. 10 projektu ustawy dodano przepis przejściowy regulujący kwestie obecnie funkcjonujących już aglomeracji. W tym zakresie wprowadzono okres przejściowy dla aglomeracji na dostosowanie się do ww. warunków wynikających z dyrektywy 91/271/EWG do dnia 31 grudnia 2027 r. Termin ten wynika z okresu nowej perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027 i powiązanego z nim horyzontu czasowego realizacji inwestycji ujętych w VI aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych.

Art. 88 ust. 1 ustawy – Prawo wodne

Zgodnie z obowiązującym brzmieniem art. 88 ust. 1 ustawy – Prawo wodne Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK) sporządza i aktualizuje minister właściwy do spraw gospodarki wodnej. Projektowany przepis wprowadza podstawy prawne do realizacji przedmiotowego zadania także przez Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (PGW WP). Projektowana zmiana podyktowana jest tym, że PGW WP aktywnie uczestniczą w procesie

wyznaczania obszarów i granic aglomeracji. W myśl art. 87 ust. 4 PGW WP uzgadniają projekty uchwał wyznaczających obszar i granice aglomeracji. Projekty ww. uchwał, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 27 lipca 2018 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszarów i granic aglomeracji (Dz. U. poz. 1586), zawierają szczegółowe informacje z zakresu gospodarki ściekowej na tych terenach, m.in. granice obszaru objętego lub przewidzianego do objęcia zasięgiem systemu kanalizacji zbiorczej, czy też informacje o istniejących i planowanych do budowy oczyszczalni ścieków lub końcowych punktów zrzutu ścieków komunalnych. Na etapie przygotowywania kolejnych aktualizacji KPOŚK szczegółowa wiedza na temat aglomeracji umożliwi ich poprawne włączenie do kolejnych edycji programu, w tym nadanie odpowiedniego priorytetu inwestycyjnego.

Zaproponowane przepisy doprecyzowują udział PGW WP, które aktywnie uczestniczą w procesie aktualizacji KPOŚK.

Ponadto zasadne jest także doprecyzowanie, że KPOŚK obejmuje aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców wynoszącej 2 000 RLM lub więcej, oraz inwestycje dotyczące również rozbudowy urządzeń kanalizacyjnych.

Art. 89 ust. 1, ust. 1a ustawy – Prawo wodne

Ten przepis (ust. 1) przewiduje uzupełnienie zakresu przedmiotowego obowiązku sprawozdawczego uwzględniając wymagania określone w raporcie do Komisji Europejskiej (KE). Na podstawie sprawozdań z poszczególnych aglomeracji przygotowywany jest raport dla KE.

Przewidziano także wprowadzenie rozwiązań (ust. 1a) w zakresie wzywania przez PGW WP gmin, które nie przekazują w terminie sprawozdań z realizacji KPOŚK, pod rygorem kary w postaci administracyjnej kary pieniężnej (o czym gminy będą informowane). Przedstawione rozwiązanie ma usprawnić proces sprawozdawczy z KPOŚK i zapewnić lepsze zarządzanie KPOŚK.

Art. 90 ust. 2, 2a i 4 ustawy – Prawo wodne

Przewiduje się także wprowadzenie rozwiązań (ust. 2 i ust. 2a) usprawniających proces sprawozdawczy z KPOŚK przez wzywanie gmin przez PGW WP do uzupełniania i poprawiania przekazywanych dokumentów, a także wprowadzenie sankcji za naruszenie w tym zakresie obowiązków, pomimo uprzedniego informowania o występujących uchybieniach.

Zakłada się także dodanie przepisów (ust. 4) umożliwiających wzywanie gminy do zmian obszarów i granic aglomeracji lub jej likwidacji, jeżeli taka konieczność zostanie zauważona w ramach sprawozdawczości, a gmina pomimo obowiązku przeglądu określonego w art. 90 ustawy – Prawo wodne nie dokonała odpowiednich korekt.

Art. 93 ustawy – Prawo wodne

Zakłada się uzupełnienie przepisów o przepisy określające właściwość:

1) regionalnych zarządów gospodarki wodnej PGW WP zajmujących się sprawami dotyczącymi aglomeracji, w tym dokonujących uzgodnienia aglomeracji w sytuacji, jeśli aglomeracja leży na obszarze dwóch lub więcej jednostek;

2) „gmin wiodących”, gmin z kilku gmin występujących w aglomeracji, które prowadzą sprawy związane z przygotowywaniem i przekazywaniem dokumentacji dotyczących działań prowadzonych w ramach KPOŚK.

Dodatkowo wprowadza się przepisy określające zasady współpracy przez gminy w aglomeracji w zakresie obowiązków sprawozdawczych na potrzeby KPOŚK, a także współpracy między regionalnymi zarządami gospodarki wodnej w zakresie obowiązków wynikających z KPOŚK.

Art. 96 ust. 2 i 96a ustawy – Prawo wodne

Zakłada się dodanie przepisów dotyczących procesu aktualizacji KPOŚK i udziału w tym procesie PGW WP. Obecnie zadanie to zostało przypisane ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej. W celu usunięcia wątpliwości dotyczących zakresu przedkładanych przez gminy ankiet określono ich zakres w ustawie – Prawo wodne. Dodatkowo w celu ułatwienia przedkładania ankiet przez gminy zakłada się zamieszczać na stronie BIP wzór ankiety wraz z podstawowymi informacjami proceduralnymi. Takie działanie pozwoli w sposób jednolity uzyskiwać dane ankietowe od gmin dla obszaru całego kraju. Ponadto przewiduje się wzywaniem gmin w przypadku nieprzekazywania ankiet lub przekazywania ankiet niekompletnych lub nieprawidłowo wypełnionych, pod rygorem sankcji.

W celu usprawnienia przedkładania ankiet a także agregacji danych z nich wynikających przewiduje się ich przekazywanie w formie elektronicznej, w tym wersji edytowalnej.

Art. 98a, art. 98b, art. 98c ustawy – Prawo wodne

Zakłada się wprowadzenie administracyjnych kar pieniężnych, które mają usprawnić procesy sprawozdawcze dotyczące KPOŚK i wypełnianie w tym zakresie obowiązków przez gminy w aglomeracji. Przewiduje się dodanie przepisów (**art. 98a**) wprowadzających administracyjne kary pieniężne w przypadku niewywiązania się z obowiązku lub utrudniania jego realizacji w zakresie sprawozdawczości z realizacji KPOŚK oraz ankietyzacji dla potrzeb jego aktualizacji. Sprawozdania przekazywane przez gminy stanowią część składową sprawozdania PGW WP z realizacji KPOŚK. Na podstawie przedmiotowych danych przygotowywany jest raport do Komisji Europejskiej. Niewywiązanie się samorządów z ustawowego obowiązku skutkuje niepełnymi danymi w ramach sprawozdawczości krajowej oraz raportowania na poziomie unijnym. Z uwagi na prewencyjny charakter przedmiotowych kar ich stawkę ustalono w wysokości 10 000 zł, mając w szczególności na uwadze potrzebę wpływu na każdy z rodzajów aglomeracji w tym na te, które dysponują znacznym majątkiem.

Zakłada się dodanie przepisów wprowadzających administracyjne kary pieniężne w przypadku niewywiązania się gmin z obowiązku dostosowania wyznaczonych przez nie aglomeracji do warunków wynikających z przepisów dyrektywy 91/271/EWG. Zgodnie z postanowieniami Traktatu akcesyjnego Polski do Unii Europejskiej (Załącznik XII) termin wdrożenia wymagań dotyczących systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków komunalnych wynikających z dyrektywy 91/271/EWG upłynął z dniem 31 grudnia 2015 r. Od 2018 r. przeciwko Polsce toczona jest przez Komisję Europejską postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wynikającym z tejże dyrektywy. System administracyjnych kar pieniężnych wynika z faktu, iż zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, z późn. zm.) sprawy obejmujące m.in. wodociągi i zaopatrzenie w wodę, kanalizację, usuwanie i oczyszczanie ścieków komunalnych należą do zadań własnych gminy. W związku z powyższym przewiduje się wprowadzenie administracyjnych kar pieniężnych dla gmin w aglomeracji, które nie spełniają wymogów do funkcjonowania aglomeracji, wynikających z przepisów dyrektywy 91/271/EWG (**art. 98b**). Z uwagi na poważne konsekwencje występujących naruszeń prawa unijnego w tym zakresie i grożące Polsce

kary finansowe, zasadne jest wprowadzenie instrumentów prawnych zapewniających, że aglomeracje będą spełniały wymogi przewidziane w ww. dyrektywie. Charakter administracyjnej kary pieniężnej musi być mobilizujący do podjęcia działań w przypadku występujących naruszeń i prewencyjny przed dokonywaniem nowych naruszeń. W związku z powyższym przewiduje się ustalanie wysokości kary, w szczególności w odniesieniu do skali występujących naruszeń obliczanych w RLM (tak samo jak ustalane są sankcje przez KE z tytułu naruszenia dyrektywy 91/271/EWG). Z uwagi na wielomilionowe wsparcie finansowe niektórych gmin przyznawane z KPOŚK w tym zakresie zasadne jest by wysokość kary stanowiła wielokrotność 200 zł ustalaną w zależności od skali naruszenia. W związku z tym, że celem kary w przypadku wystąpienia naruszenia jest jego usunięcie (co w niektórych przypadkach następuje przez dokonanie odpowiednich inwestycji) przedmiotowa kara w przypadku braku usunięcia naruszenia będzie nakładana w każdym roku zamiast jednorazowo. Wysokość kary za jeden RLM ustalono na podstawie szacunkowych kosztów, które mogą wynikać z kar nałożonych na Polskę w związku z naruszeniem dyrektywy 91/271/EWG.

Warto dodać, że w ramach 6 wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej kary nałożone zostały w odniesieniu do 98 aglomeracji. Wysokość okresowej kary w ujęciu rocznym wyniosła 100 629 000 EUR. W przeliczeniu na 1 aglomerację karę ustalono w wysokości ok. 1 026 827 EUR rocznie. W ramach uzasadnionej opinii KE skierowanej do Polski w maju 2020 r. w związku z uchybieniem zobowiązaniom dyrektywy ściekowej, procedurą naruszenia dyrektywy 91/271/EWG objętych zostało łącznie 1 285 aglomeracji. Pozwala to ustalić karę w łącznej wysokości 1 319 472 695 EUR rocznie, czyli 6 095 963 851 PLN (przy kursie EUR na dzień 27 października 2021 r. wynoszącym 4,62 PLN). Aglomeracje ujęte w uzasadnionej opinii KE generują ładunek zanieczyszczeń wynoszący 31 454 300 RLM. Zatem w przeliczeniu na 1 RLM daje to 41,95 EUR, czyli 194 PLN (przy kursie EUR na dzień 27.10.2021 wynoszącym 4,62 PLN).

Należy wskazać, że brak usunięcia naruszeń przepisów unijnych może skutkować nałożeniem kar finansowych na Polskę. Zakłada się, że wpływy z tytułu ww. administracyjnych kar pieniężnych będą w 90% stanowiły przychody budżetu państwa, a w 10% PGW WP, które mają zapewnić odpowiednie środki na obsługę procesu nakładania tych kar.

Z uwagi na ww. dwa rodzaje nakładanych administracyjnych kar pieniężnych wprowadza się także przepisy (art. 98c) ogólne – określające wspólne zasady ich ustalania, płatności w przypadku ww. rodzajów kar.

Art. 240 ust. 3 pkt 2 ustawy – Prawo wodne

W art. 240 ust. 3 pkt 2 ustawy – Prawo wodne wprowadzono zmiany wynikowe związane z ze zmianami zadań PGW WP (rezygnacja z obowiązku przedstawiania dodatkowej opinii w przypadku weryfikacji utworzenia miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii w ramach zgłoszenia wodnoprawnego), a także poprawiono błędne odesłanie do ust. 2 w art. 37 tej ustawy.

Art. 240 ust. 3 pkt 4, 4b, 4c, 29 ustawy – Prawo wodne

Przewidziano także zmiany w przepisach określających zadania poszczególnych jednostek PGW WP, co stanowi konsekwencję zmian w art. 88 ust. 5-6, 89 ust. 1a, art. 90 ust. 2a, art. 98a.

Zakłada się (zmiana w pkt 29), że regionalne zarządy gospodarki wodnej PGW WP będą wykonywały także nowe zadanie polegające na współpracy z Zarządem Krajowym w zakresie opracowywania KPOŚK i przy jego aktualizacji, co wynika ze zmian w art. 87 i 88 ustawy - Prawo wodne. Należy

wskazać, że obecnie w celu opracowywania ww. dokumentów ww. jednostki już podejmują w tym celu współpracę.

Art. 240 ust. 3 pkt 4a (zmiana brzmienia przepisu) i ust. 4 pkt 16 ustawy (uchylony) – Prawo wodne

W związku z odpowiedzią RP na uzasadnioną opinię, w ramach której zobowiązano się do przeniesienia kompetencji w zakresie uzgodnienia projektów uchwał wyznaczających aglomeracje z zarządów zlewni do regionalnych zarządów gospodarki wodnej PGW WP, wprowadzono w tym zakresie zmiany w art. 240 ust. 3 pkt 4a polegającą na przypisaniu w tym zakresie kompetencji regionalnemu zarządowi gospodarki wodnej i art. 240 w ust. 4 pkt 16 polegającą na uchyleniu tego przepisu w celu odebrania w tym zakresie zadań zarządowi zlewni PGW WP.

Art. 256 (dodanie ust. 2 i zmiana brzmienia ust. 3) ustawy – Prawo wodne

Zgodnie z dotychczasowym brzmieniem art. 256 ust. 2 ustawy – Prawo wodne PGW WP może otrzymywać dotacje z budżetu państwa, na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.), wyłącznie w postaci dotacji celowej.

W praktyce funkcjonowania gospodarki finansowej PGW WP pojawiła się konieczność wsparcia PGW WP dotacjami podmiotowymi, które zgodnie z art. 131 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, obejmują środki dla podmiotu wskazanego w odrębnej ustawie lub w umowie międzynarodowej, wyłącznie na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie określonym w odrębnej ustawie lub umowie międzynarodowej, co nie powinno mieć miejsca w dotacji celowej. Z uwagi na fakt, że dotacja celowa służy pokryciu wydatków realizowanych w związku z osiągnięciem konkretnego rezultatu właściwą formą dofinansowania wydatków bieżących jest dotacja podmiotowa.

Warto dodać, że w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących ze środków dotacji celowej przewidziane zostało w przypadku jednostek samorządu terytorialnego (art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. c tej ustawy).

Należy wskazać, że finansowaniu dotacją podmiotową mogą podlegać wyłącznie podmioty wyraźnie wskazane w odrębnej ustawie lub umowie międzynarodowej. Projektowane brzmienie art. 256 ust. 2a, 3 ustawy – Prawo wodne pozwoli PGW WP korzystać z pomocy finansowej państwa udzielanej w formie dotacji podmiotowej z budżetu państwa przeznaczonej na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizacji zadań, o których mowa w art. 240 ust. 2-5 oraz ust. 9 ustawy – Prawo wodne, na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Działalność, która może być finansowana dotacją podmiotową nie obejmuje prowadzonej przez PGW WP działalności gospodarczej, a wyłącznie zadania publiczne.

Art. 261 ust. 4a ustawy – Prawo wodne

Dodatkowo w celu harmonizacji procedury uzyskiwania milczącej zgody od wójta, burmistrza i prezydenta miasta, a także dokonywania zgłoszenia wodnoprawnego, wprowadzono wyjątek w zakresie pierwszeństwa dokonywania zgłoszenia wodnoprawnego przed zawarciem umowy na użytkowanie gruntów pokrytych wodami.

Art. 344 ust. 5 pkt 3 ustawy – Prawo wodne

Zakłada się doprecyzowanie przepisu przez określenie terminu pobierania próbek wody w kąpielisku. Przedmiotowe rozwiązanie ma zapewnić usunięcie naruszenia dyrektywy 2006/7/WE, wskazane przez KE.

Art. 394 ust. 1 pkt 13 ustawy – Prawo wodne

Przedmiotowe regulacje dotyczą zwykłego korzystania z wód, które odbywa się na własnym gruncie i nie oddziałuje na grunty sąsiednie, w związku z czym urządzenia wodne służące do tego celu mogą być realizowane na podstawie zgłoszenia wodnoprawnego.

Art. 424b ustawy – Prawo wodne

W związku z wprowadzeniem odrębnej procedury dokonywania zgłoszeń wodnoprawnych w celu utworzenia miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli w rozdziale dotyczącym zgłoszeń wodnoprawnych wskazano na przedmiotową odrębność.

Art. 2 projektu ustawy

– zmiany w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 r. poz. 2028)

Art. 21 ust. 2 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków

Realizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych stanowi jeden z elementów Polityki Ekologicznej Państwa, jakim jest poprawa jakości wód. Aspekt taryf i aglomeracji wzajemnie się przeplatają. Proponuję się powiązanie zagadnień związanych z KPOŚK z postępowaniem uregulowanym w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków poprzez określenie w planie sposobu realizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych.

Art. 21 ust. 4a ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków

Organ regulacyjny ustawowo powołany do zatwierdzania taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków winien być władny także do wydania opinii w przedmiocie inwestycji objętych wieloletnim planem rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych z punktu widzenia ich wpływu na wysokość taryfy. Zapoznanie się przez organ regulacyjny z projekcją nakładów oraz sposobem inwestowania planowanych inwestycji pozwoli na dokonanie w drodze opinii oceny ich wpływu na ceny i stawki opłat, co tym samym pozwoli na ewentualne uświadomienie rady gminy, czy dany plan jest przemyślany. Opinia taka będzie uwzględniała także temat potencjalnych skutków takiego, a nie innego sposobu przygotowania planu.

Art. 3 projektu ustawy

– zmiany w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 r. poz. 888), zwanej dalej „ustawą o ucp”.

Art. 3 ust. 4-6 ustawy o ucp

Ustawa o ucp nakłada obowiązek wyposażenia nieruchomości w przydomowe oczyszczalnie ścieków (art. 5 ust. 1 pkt 2). Natomiast ten akt prawny nie reguluje kwestii dotyczących obowiązków właścicieli nieruchomości oraz władz gminy w zakresie pozbywania się osadów ściekowych, co w konsekwencji

prowadzi do nieprawidłowości w ich funkcjonowaniu. Zgodnie z ustawą o ucp zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy określa regulamin, będący aktem prawa miejscowego. W obecnym brzmieniu przepisów ustawy o ucp regulamin nie określa zasad dotyczących m.in. częstotliwości i sposobu pozbywania się komunalnych osadów ściekowych. Brak zasad dotyczących postępowania z osadami ściekowymi z instalacji przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy sprawia, iż w wielu gminach brakuje podmiotów, które odbierają osady ściekowe od właścicieli nieruchomości. W takich przypadkach władze gminy zachęcają właścicieli nieruchomości do rolniczego wykorzystania osadów, przy czym należy pamiętać, że wprawdzie ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2020 r. poz. 797, z późn. zm.) stworzyła możliwości rolniczego wykorzystania osadów ściekowych, to jednocześnie określiła warunki ich stosowania (art. 96 ww. ustawy o odpadach), które nie są możliwe do spełnienia przez właścicieli przydomowych oczyszczalni ścieków. Dotyczą one m.in. konieczności ustabilizowania osadów oraz odpowiedniego przygotowania do celu i sposobu ich stosowania, w szczególności przez poddanie ich obróbce biologicznej, chemicznej, termicznej lub innemu procesowi, który obniża podatność komunalnych osadów ściekowych na zagniewanie i eliminuje zagrożenie dla środowiska lub życia i zdrowia ludzi. Kwestia zagospodarowania osadów ściekowych w ostatnich latach staje się istotna ze względu na obserwowany systematyczny spadek liczby zbiorników bezodpływowych i wzrost liczby przydomowych oczyszczalni ścieków. Liczba zbiorników bezodpływowych spadła z około 2 136 tys. w 2015 r. do 2 117 tys. w 2016 r. (o 0,9%), podczas gdy liczba przydomowych oczyszczalni ścieków wzrosła z około 203 tys. w 2015 r. do około 217 tys. w 2016 r. (o 6,8%)¹ i w najbliższych latach należy spodziewać się znaczącego wzrostu liczby przydomowych oczyszczalni ścieków.

Analogiczny obowiązek przekazywania przez gminy sprawozdań do wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska już funkcjonuje na gruncie ustawy o ucp i dotyczy sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (art. 9q ustawy o ucp).

Art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy o ucp

Zakłada się zmianę brzmienia przepisu w związku z potrzebą uzupełnienia katalogu zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy o przepisy dotyczące osadów ściekowych z instalacji przydomowych oczyszczalni ścieków.

Art. 5 ust. 1 pkt 3b ustawy o ucp

Zakłada się zmianę brzmienia przepisu w związku z potrzebą wprowadzenia obowiązku pozbywania się komunalnych osadów ściekowych przez właścicieli nieruchomości.

Art. 6 ust. 1 ustawy o ucp

Zakłada się zmianę brzmienia przepisu w związku z potrzebą wprowadzenia obowiązku udokumentowania przez właściciela nieruchomości korzystania z usług gminnej jednostki organizacyjnej lub przedsiębiorcy odbierającego komunalne osady ściekowe.

Art. 6 ust. 5aa ustawy o ucp

Zakłada się jednoznaczne określenie terminu przeprowadzania przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta minimalnej częstotliwości przeprowadzania kontroli podmiotów odbierających nieczystości ciekłe lub osady ściekowe z instalacji przydomowych oczyszczalni od właścicieli nieruchomości, w oparciu o plan kontroli, co zapewni możliwość weryfikacji realizacji tego obowiązku przez inspekcję

---

¹ Dane GUS. Publikacja pn. „Infrastruktura komunalna w 2016 r.”, Warszawa 2017 r. (<http://www.stat.gov.pl>).

ochrony środowiska, a także w przypadku braku realizacji i tego obowiązku – możliwość nakładania administracyjnych kar pieniężnych.

Art. 6 ust. 6 ustawy o ucp

Zakłada się zmianę brzmienia przepisu w związku z potrzebą uzupełnienia obowiązków gminy o organizację odbierania komunalnych osadów ściekowych.

Art. 6 ust. 7 pkt 1 ustawy o ucp

Zakłada się zmianę brzmienia przepisu w związku z potrzebą uzupełnienia obowiązków gminy o organizację odbierania komunalnych osadów ściekowych.

Art. 6 ust. 7 pkt 4 ustawy o ucp

Zakłada się zmianę brzmienia przepisu w związku z potrzebą uzupełnienia obowiązków gminy o organizację odbierania komunalnych osadów ściekowych.

Art. 6a ust. 1 ustawy o ucp

Zakłada się zmianę brzmienia przepisu w związku z potrzebą uzupełnienia obowiązków gminy o organizację odbierania komunalnych osadów ściekowych.

Art. 7 ust. 1 pkt 2a ustawy o ucp

Przepis wynika z potrzeby uzupełnienia katalogu działań, dla których wymagane jest zezwolenie o opróżnianie osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków oraz transport osadów ściekowych.

Art. 7 ust. 1 pkt 3a ustawy o ucp

Przepis jest konsekwencją dodania art. 7 ust. 1 pkt 2a.

Art. 7 ust. 6c ustawy o ucp

Proponowany przepis zakłada wzmocnienie istniejących przepisów dotyczących funkcjonowania systemu obsługi ścieków dowożonych do oczyszczalni taborem asenizacyjnym, poprzez wskazanie konieczności zapewnienia odpowiedniej jakości oczyszczania ścieków odprowadzanych taborem asenizacyjnym ze zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, w zależności od wielkości aglomeracji z której pochodzą.

Art. 8 ust. 2a ustawy o ucp

Zakłada się zmianę brzmienia przepisu w związku z potrzebą nałożenia na przedsiębiorcę ubiegającego się o zezwolenie na odbieranie osadów ściekowych z przydomowych oczyszczalni ścieków i ich transport, obowiązku dokumentowania gotowości odbioru osadów przez stację zlewną.

Art. 9 ust. 1aa ustawy o ucp

Zakłada się zmianę brzmienia przepisu w związku z potrzebą jego doprecyzowania w zakresie opróżniania przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu osadów z tych instalacji oraz zmianą formy gramatycznej przepisu.

Art. 9 ust. 2 ustawy o ucp

Zakłada się wprowadzenie nowej przesłanki cofnięcia zezwolenia na prowadzoną działalność w przypadku braku realizacji także warunku nie wynikającego bezpośrednio z wydanego zezwolenia a dotyczącego braku przekazywania sprawozdania, o którym mowa w art. 9o ust. 2 tej ustawy, pomimo upływu terminu na przekazanie tego sprawozdania, a także dodatkowych 90 dni oraz dodatkowego wezwania organu. Z uwagi na fakt, że przekazywanie ww. sprawozdania jest istotne dla prawidłowej prowadzonej gospodarki nieczystościami, zasadne jest wprowadzenie tak poważnych konsekwencji dla podmiotu naruszającego przedmiotowy obowiązek.

Art. 9o ust. 1 ustawy o ucp

Zakłada się zmianę brzemienia przepisu w związku z wprowadzeniem w art. 9 ust. 1aa zezwolenia w zakresie odbierania komunalnych osadów ściekowych.

Art. 9o ust. 3 i 4 ustawy o ucp

Regulacja dotyczy wprowadzenia przepisów poprawiających skuteczność sprawowanego przez gminy nadzoru nad funkcjonowaniem systemu odbioru nieczystości ciekłych pochodzących z zbiorników bezodpływowych i osadów ściekowych z instalacji przydomowych oczyszczalni ścieków poprzez rozszerzenie zakresu sprawozdania od podmiotów je odbierających o informację dotyczącą pochodzenia nieczystości ciekłych oraz osadów ściekowych.

Art. 9xb ust. 2 ustawy o ucp

Zakłada się zmianę systemu sankcjonowania braku przekazywania sprawozdania, o którym mowa w art. 9o ww. ustawy, przez wprowadzenie administracyjnej kary pieniężnej w wyższej wysokości (300 zł) przez 90 opóźnień, a następnie cofnięcie pozwolenia na prowadzenie działalności. Przedstawiona zmiana w lepszym stopniu zapewni wykonanie ustawowego obowiązku przekazywania sprawozdania.

Art. 9xb pkt 3 ustawy o ucp

Proponowany przepis sankcyjny zakłada ograniczenie przypadków dostarczania nieczystości ciekłych oraz osadów ściekowych do oczyszczalni ścieków, które nie zapewniają właściwego poziomu oczyszczania dla ścieków pochodzących z aglomeracji.

Art. 9z ust. 5 i 7, art. 9zb ust. 2 ustawy o ucp

Zgodnie z art. 6 ust. 5a zmienianej ustawy, wójt, burmistrz lub prezydent miasta kontroluje

- 1) posiadanie umów korzystania z usług;
- 2) zgodność postanowień umów z wymaganiami określonymi w regulaminie oraz ze sposobem określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 4a ust. 1;
- 3) dowody uiszczania opłat za usługi, o których mowa w ust. 1, lub inny sposób udokumentowania wykonania obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3b.

Z uwagi na wnioski z kontroli Najwyższej Izby Kontroli pn. „Wykonywanie przez gminy woj. lubuskiego zadań w zakresie nadzoru nad funkcjonowaniem zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków”, dokument z 8 maja. 2017 r., znak: LZG.410.005.2016, zakłada się wprowadzenie w zakresie naruszania ww. obowiązków przez wójta, burmistrza lub prezydenta

miasta szczególnych przepisów sankcyjnych. Z uwagi na znaczenie przedstawionych czynności w zakresie usuwania nieczystości – zakłada się wprowadzenie w przypadku naruszeń ww. przepisów ustanowienie administracyjnych kar pieniężnych na poziomie od 10 000 zł do 50 000 zł, co ma zapewnić prewencyjny charakter tych kar. W ust. 2 w art. 9zb wskazuje się organ właściwy do nakładania przedmiotowych kar, którym ma być wojewódzki inspektor ochrony środowiska. Natomiast w ust. 5 w art. 9z uwzględnia się możliwość wykonywania obowiązków przez związki międzygminne zamiast przez same gminy i odpowiednie, dlatego wprowadza się w takim przypadku możliwość nakładania administracyjnych kar pieniężnych na związki międzygminne a nie na gminy.

Art. 10 ust. 2d ustawy o ucp

Zakłada się wprowadzenie przepisu karnego, którego celem jest ułatwienie pracownikom gminnym przeprowadzenie kontroli u właściciela nieruchomości wyposażonej w zbiornik bezodpływowy lub przydomową oczyszczalnię ścieków

Art. 10 ust. 3 ustawy o ucp

Konsekwencja dodania przepisu art. 10 ust. 2d.

Art. 4 projektu ustawy stanowi przepis przejściowy i jest konsekwencją zmiany w art. 87 ust. 1 ustawy – Prawo wodne i daje samorządom czas na podjęcie stosownych działań w zakresie likwidacji aglomeracji.

Art. 5 projektu ustawy stanowi przepis przejściowy i jest konsekwencją wprowadzenia art. 21 ust. 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Art. 6 projektu ustawy stanowi przepis przejściowy i jest konsekwencją wprowadzenia art. 3 ust. 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Art. 7 projektu ustawy stanowi przepis przejściowy i jest konsekwencją wprowadzenia art. 4 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Art. 8 projektu ustawy stanowi przepis przejściowy i jest konsekwencją wprowadzenia art. 6 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Art. 9 projektu ustawy stanowi przepis przejściowy i jest konsekwencją wprowadzenia art. 7 ust. 3a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Art. 10 projektu ustawy stanowi przepis przejściowy dla aglomeracji, które w dniu wejścia w życie ustawy już funkcjonują ale nie spełniają nowych wymogów dla aglomeracji. W związku z tym dla takich aglomeracji wprowadza się okres przejściowy do 31 grudnia 2027 r., w którym powinny dostosować się do nowych wymogów. W tym okresie nie przewiduje się karać gmin tworzących aglomeracje za naruszenie wymogów dyrektywy, które docelowo wszystkie aglomeracje (nowe jak i już funkcjonujące) powinny osiągnąć.

Art. 11 projektu ustawy zakłada, że przepisy ustawy, wejdą w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 15 projektu ustawy (zawierającego przepisu dotyczące dotacji podmiotowych);
- 2) art. 3 pkt 3-5, pkt 8 i 9, art. 7 i art. 8, które wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Należy wskazać, że terminy wdrożenia dyrektywy 91/271/EWG oraz dyrektywy 2006/7/WE już upłynęły, a obecne przepisy przewidziane w tym zakresie mają na celu tylko zapewnienie dodatkowego dostosowania przepisów prawa polskiego do przepisów unijnych. W związku z powyższym zasadne jest zapewnienie jak najszybszego wejścia w życie przepisów zapewniających pełne wdrożenie przedmiotowych dyrektyw dlatego, co do zasady ustalono termin wejścia w życie tych przepisów na 14 dni od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy, co dodatkowo zapewnia także odpowiedni okres na dostosowanie się adresatów zmienianych norm do przygotowania do wejścia w życie nowych regulacji. Tak ustalony termin zapewnia uwzględnienie wymogów ww. dyrektyw w zakresie implementacji ich przepisów. Odrębny termin wejścia w życie przepisów art. 3 pkt 3-5, pkt 8 i 9 oraz art. 7 i art. 8, wynika z konieczności zapewnienia także dodatkowego odpowiedniego okresu na dostosowanie się do nowych przepisów przez jej określonych adresatów, w szczególności przez przedsiębiorców, którzy będą musieli dostosować się w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej.

Nie ma potrzeby zamieszczania przepisów przejściowych w zakresie zmian dotyczących utworzenia miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii bowiem wnioski dotyczące sezonu kąpielowego 2021 r. zostały rozpatrzone, a nowe rozwiązania będą dotyczyć sezonu kąpielowego, który rozpocznie się w 2022 r.

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), dlatego też projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji.

Projektowana ustawa nie wymaga przedstawiania organom i instytucjom Unii Europejskiej w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. Zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. WE L 189 z 03.07.1998, str. 42), projekt ustawy nie podlega konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

Nie jest możliwe osiągnięcie celów za pomocą innych środków, ze względu na wynikającą z przepisów prawa obligatoryjność wydania ustawy.

Projekt ustawy, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Infrastruktury.

Projekt ustawy będzie miał wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców odbierających osady ściekowe z instalacji przydomowych oczyszczalni ścieków od właścicieli nieruchomości, gdy do prowadzenia tej działalności będzie konieczne uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w tym zakresie. Obowiązek uzyskania zezwolenia nie będzie wiązał się z kosztami dla przedsiębiorców. Projekt ustawy będzie miał pozytywny wpływ na przedsiębiorców tworzących miejsca wykorzystywane do kąpielii – przez uproszczenie procedury uzyskiwania zgody na utworzenie takich miejsc.

Projekt ustawy będzie miał pozytywny wpływ na rodziny, obywateli i gospodarstwa domowe w zakresie zastąpienia obowiązku uzyskania pozwolenia wodnoprawnego przez zgłoszenie wodnoprawne w przypadku wykonywania urządzeń służących do wprowadzania do ziemi ścieków oczyszczonych w przydomowej oczyszczalni ścieków, na potrzeby zwykłego korzystania z wód. W związku z brakiem

w tym przypadku opracowania operatu wodnoprawnego niezbędnego na uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego zmniejszą się koszty działalności przydomowych oczyszczalni ścieków. Jednak w tym zakresie skutki finansowe są trudne do szacowania. Ponadto rozszerzone zostaną obowiązki informacyjne przedsiębiorców ubiegających się o uzyskanie zezwolenia na opróżnianie osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu osadów ściekowych z instalacji przydomowych oczyszczalni ścieków.

Projekt będzie miał pozytywny wpływ na osoby starsze i niepełnosprawne w przypadku ubiegania się przez nie o utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli, a w zakresie gospodarki ściekowej w przypadku korzystania z przydomowych oczyszczalni ścieków w przypadku współpracy z podmiotami odbierającymi ścieki a także odbierającymi osady ściekowe przez ustalenie szczegółowych zasad tej współpracy i podejmowanych w tym zakresie działań.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.